

หลักการอ่านออกเสียงบาลี (เบื้องต้น)

.....
โพสท์ในลานธรรมเสวนา โดย ภิกษุ กระทุ์ที่ 003159
ดัดแปลงและเพิ่มเนื้อหาบางส่วน โดย พระวัชพล ปภาโต

ข้อ ๑. พยัญชนะภาษาบาลีที่ไม่มีสระใดประกอบ ก็ให้อ่านมีเสียง **สระ อะ** อยู่ด้วย คือให้อ่านออกเสียงเหมือนมี **สระ อะ** ประกอบ แต่ไม่ต้องอ่านออกเสียง **อะ** เต็มเสียงนัก เพราะ **อะ** เป็นสระเสียงสั้น (รัสสระ) และเป็นเสียงเบา (ลหุ) เช่น

ภควา	อ่านออกเสียงว่า	ภะ-คะ-วา
ติทสาลเย	อ่านออกเสียงว่า	ติ-ทะ-สา-ละ-เย
อาณูภาเวน	อ่านออกเสียงว่า	อา-นู-ภา-เว-นะ

ข้อ ๒. พยัญชนะบาลีตัวใดที่มีจุด (เรียกว่า พินทุ) อยู่ข้างล่าง แสดงว่าพยัญชนะตัวนั้นเป็นตัวสะกด ไม่ต้องออกเสียงแบบอักษรนำ เช่น

พหุอุปเทธิ	อ่านออกเสียงว่า	พะ-หุ-ปะ-เท-หิ
อุณณานาภี	อ่านออกเสียงว่า	อุณ-ณา-นา-ภี
สมุสสาहितมานโส	อ่านออกเสียงว่า	สะ-มุส-สา-หิ-ตะ-มา-นะ-โส

ข้อ ๓. ถ้าพยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าพยัญชนะตัวที่มีจุดพินทุ ไม่ประกอบด้วยสระใดๆ ก็ให้อ่านออกเสียงแบบเดียวกับมีไม้หันอากาศในภาษาไทย เช่น

วิรูปุกเขหิ	อ่านออกเสียงว่า	วิ-รูปุก-เข-หิ
สตตา	อ่านออกเสียงว่า	สั-ต-ตา
ปญญาณสส	อ่านออกเสียงว่า	ปัญ-ญา-ณฺส-สะ

ข้อ ๔. พยัญชนะตัวใด ที่มีนิคหิต (วงกลม) อยู่ข้างบน ให้อ่านออกเสียงเป็น **ง** เช่น

มย	อ่านออกเสียงว่า	มะ-ยง
ปญญ	อ่านออกเสียงว่า	ปัญ-ญง
พุท	อ่านออกเสียงว่า	พุท-ธง

ข้อ ๕. นิคหิต จัดเป็นพยัญชนะตัวหนึ่งในภาษาบาลี เมื่อมาประกอบกับสระ อะ , อิ , อุ คือ อํ อี อํ ออกเสียงเป็น อัง อิง อุง เช่น

สรณํ	อ่านออกเสียงเป็น	สะ-ระ-ณัง
อหิสโก	อ่านออกเสียงเป็น	อะ-หิง-สะ-โก
กาตุ	อ่านออกเสียงเป็น	กา-ตุง
วิสุ	อ่านออกเสียงเป็น	วิ-สุง

(หมายเหตุ : ตรงคำว่า หี ไม่ใช่ ห+สระอิ แต่เป็น ห+สระอิ+นิคหิต)

ข้อ ๖. เฉพาะพยัญชนะ ๔ ตัวนี้ คือ ย ร ล ว ถ้าอยู่หลังพยัญชนะตัวอื่น ให้ออกเสียงผสมกับพยัญชนะตัวหน้า โดยออกเสียงควบกล้ำกัน แต่อย่าออกให้เต็มเสียง เช่น

ฉพยาปุตเตหิ	อ่านออกเสียงว่า	ฉัพ-พยา-ปุต-เต-หิ	(ออกเสียง พะ กิ่งเสียง)
ภทรานิ	อ่านออกเสียงว่า	ภัท-ทรานิ	(ออกเสียง ทะ กิ่งเสียง)
อินทริยานิ	อ่านออกเสียงว่า	อิน-ทริ-ยานิ	(ออกเสียง ทะ กิ่งเสียง)
กลยา	อ่านออกเสียงว่า	กัล-ละ-ยา	(ออกเสียง ละ กิ่งเสียง)

เสียง พ ซึ่งเป็นตัวสะกดในคำแรก กับ ย ให้ออกเสียงควบกล้ำกัน คือ คล้ายๆ จะออกเป็น ฉพะยา คือคล้ายกับ เสียง พ ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วย และแบ่งเสียงไปควบกับ ย ด้วย แม้คำอื่นๆ ในลักษณะนี้ก็เช่นเดียวกัน

ข้อ ๗. ตัวพยัญชนะ ส ออกเสียงคล้ายตัว S ในภาษาอังกฤษ และแม้จะใช้เป็นตัวสะกด ก็ให้ออกเสียงได้เล็กน้อย เพียงกิ่งเสียง เช่น

กสฺมา	อ่านออกเสียงว่า	กัส-สะ-มา	(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)
ตสฺมา	อ่านออกเสียงว่า	ตัส-สะ-มา	(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)

ข้อ ๘. ตัวพยัญชนะ ย ที่ซ้อนหน้าตัวเอง ในคำว่า อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทกฺขิเนยโย เสยโย วิญญेยโย วฑฺฒेยโย ให้อ่านออกเสียงคล้าย อัยยะ ห้ามออกเสียงเป็น เอยยะ เช่น

อาหุเนยโย	อ่านออกเสียงว่า	อา-หุ-ไนย-โย
ปาหุเนยโย	อ่านออกเสียงว่า	ปา-หุ-ไนย-โย
วิญญेยโย	อ่านออกเสียงว่า	วิญ-ไญย-ยั้ง

ข้อ ๙. คำที่ลงท้ายด้วย ตวา ตวาน ให้ออกเสียงตัว ต สะกด และออกเสียงตัว ต นั้นอีกกึ่งเสียงตามมาด้วย เช่น

กตวา	อ่านออกเสียงว่า	กัต-ตวา	(ออกเสียง ตะ กึ่งเสียง)
กตวาน	อ่านออกเสียงว่า	กัต-ตวา-นะ	(ออกเสียง ตะ กึ่งเสียง)
คเหตุวา	อ่านออกเสียงว่า	คะ-เหตุ-ตวา	(ออกเสียง ตะ กึ่งเสียง)
สริตวา	อ่านออกเสียงว่า	สะ-ริต-ตวา	(ออกเสียง ตะ กึ่งเสียง)

ข้อ ๑๐. ตัวพยัญชนะ ๗ ให้อ่านออกเสียงเป็น ต ทั้งหมด เช่น

มณฑน	อ่านออกเสียงว่า	มัต-ตะ-นะ
ทณฑน	อ่านออกเสียงว่า	ทัต-ตะ-นะ
โกณฑน	อ่านออกเสียงว่า	โกต-ตัญ-โน

จัดทำโดย ภูมิพระมหาสุเทพ วัดหลวงปรีชากุล
เว็บไซต์ <http://sites.google.com/site/watluangpreechakul>
(๒๓ เมษายน ๒๕๕๔)